

Skarb z Zabłudowa

Skarb monet srebrnych z Zabłudowa, Cesarstwo Rosyjskie, 2. połowa XVIII – 1. dekada XIX w., ukryty po 1805 r.

MB/N/170/1–17

Wiosną 1960 r. w nieznanymi okolicznościach odkryto w Zabłudowie skarb monet, z którego 17 trafiło do zbiorów Muzeum Okręgowego w Białymstoku. Pośród nich znajdują się trzy ruble Katarzyny II (1762–1796), pięć rubli Pawła I (1796–1801) oraz dziewięć rubli Aleksandra I (1801–1825).

Ukrycie skarbu związane było z działaniami wojennymi i gwałtownymi zmianami geopolitycznymi w regionie na przełomie XVIII i XIX w. W 1795 r. miał miejsce ostatni rozbiór Polski, w wyniku którego Zabłudów trafił do Królestwa Prus. Niebawem, bo w 1806 r. państwo to poniosło druzgocącą klęskę w wojnie z Francją Napoleona I i upokorzone musiało przystać na warunki podyktowane w traktacie pokojowym zawartym w Tylży (7 i 9

lipca 1807 r.). W jego wyniku Zabłudów, wraz z całym departamentem białostockim, trafił w granice Cesarstwa Rosyjskiego jako część obwodu białostockiego. Pokój nie trwał jednak długo, w czerwcu 1812 r. wojska Napoleona I przekroczyły niedawno ustaloną granicę posuwając się szybko w głąb domeny Romanowów. Zajęty został także i Zabłudów. Zapewne właśnie z tym wydarzeniem należy wiązać ukrycie omawianego skarbu. Nie wiemy, czy do zbiorów muzealnych trafiła całość znaleziska, jednak nawet zachowane w zbiorach 17 rubli stanowiło w początkach XIX w. dość znaczną kwotę. Być może pieniądze zostały ukryte przez przedstawiciela rosyjskiego aparatu administracyjnego bądź wojskowego uchodzącego pośpiesznie przed nadciągającą wielonarodową armią?

Rubel Katarzyny II, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1789 r., srebro, średnica: 39,1 mm, waga: 23,14 g

MB/N/170/14

Av.: Zwrócone w prawo popiersie władczyni. W obrębie rękawa inicjały: Т•І•. Poniżej inicjały: СПБ. W otoku napis rozdzielony u dołu popiersiem: Б•М•ЕКАТЕРИНА•ІІ•ІМП•І САМОД•ВСЕ РОС.Н

Rv.: Herb Rosji. Po bokach ogona orła inicjały: Я – А. W górnej części otoku rozdzielona koroną datacja: 17 – 89. W dolnej części otoku napis: МОНЕТА•РУБЛЬ•.

Rant: Skośnie karbowany.

Rubel Katarzyny II, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1764 r.,
srebro, średnica: 37,9 mm, waga: 22,87 g
MB/N/170/7

Rubel Katarzyny II, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1768 r.,
srebro, średnica: 37,6 cm, waga: 23,91 g
MB/N/170/8

Rubel Pawła I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1800 r.,
srebro, średnica: 37,3 cm, waga: 21,25 g
MB/N/170/3

Av.: Łacińska cyfra: I otoczona ułożonymi w kształt krzyża, czterokrotnie powtórzonymi, ukoronowanymi monogramami władcy: П. W otoku napis rozdzielony koronami: МОНЕТА – ЦЕНА – РУБЛЬ – 1800•.

Rv.: W ozdobnej ramce napis w czterech wierszach: НЕ НАМ, / НЕ НАМ, / А ИМЯНИ / ТВОЕМУ•. W dole cyryliczne inicjały: С•М• oraz О•М•.

Rant: Napis: ВОСЕМДЕСЯТЬ ТРЕТЕЙ СЪ ОДНОЙ ТРЕТЬЮ ПРОБЫ+.

Rubel Pawła I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1799 r.,
srebro, średnica: 38,4 cm, waga: 20,51 g
MB/N/170/1

Rubel Pawła I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1800 r.,
srebro, średnica: 38,7 cm, waga: 20,75 g
MB/N/170/6

Rubel Pawła I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1799 r.,
srebro, średnica: 38,6 cm, waga: 20,72 g

MB/N/170/16

Rubel Pawła I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1798 r.,
srebro, średnica: 39,1 cm, waga: 20,84 g
MB/N/170/17

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1805 r.,
srebro, średnica: 37,1 cm,
waga: 20,54 g
MB/N/170/13

Av.: Herb Rosji. W dole rozdzielone ogonem orła litery: Ф – Г.
W górnej części otoku datacja: 1805. W dolnej części otoku
napis: МОНЕТА • РУБЛЬ •.

Rv.: Pod koroną otoczony wieńcem z gałązek laurowych (po
lewej) i dębowych (po prawej), napis w sześciu wierszach:
ГОСУДАР= / СТВЕННАЯ / РОССИЙСКАЯ / МОНЕТА / РУБЛЬ• / •С•П•Б•.

Rant: ВОСЕМДЕСЯТЬ ТРЕТЕЙ СЪ ОДНОЙ ТРЕТЬЮ ПРОБЫ+.

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1804 r.,
srebro, średnica: 37,6 cm,
waga: 20,59 g
MB/N/170/2

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1804 r.,
srebro, średnica: 37,6 cm,
waga: 20,46 g
MB/N/170/4

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1802 r.,
srebro, średnica: 38,4 cm,
waga: 20,61 g
MB/N/170/5

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1804 r.,
srebro, średnica: 37,1 cm,
waga: 20,67 g

MB/N/170/9

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1804 r.,
srebro, średnica: 38,2 cm,
waga: 20,73 g
MB/N/170/10

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1802 r.,
srebro, średnica: 37,9 cm,
waga: 20,53 g
MB/N/170/11

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1803 r.,
srebro, średnica: 37,7 cm,
waga: 20,70 g
MB/N/170/12

Rubel Aleksandra I, Cesarstwo Rosyjskie, Petersburg, 1804 r.,
srebro, średnica: 38,0 cm,
waga: 20,10 g

MB/N/170/15

[? Powrót](#)